

Opintomatkaraportti

OPINTOMATKA BRYSSELIIN 24.- 28.9.2012

Ohjelma

24.9 Maanantai	Matkustuspäivä
25.9 Tiistai	Tutustuminen MTK:n Brysselin toimiston, Eurooppalaisen maatalouden ja osuuskuntien kattojärjestö Copa-Cogecan, Suomen pysyvä edustuston Euroopan unionissa sekä komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääyksikkö DG AGRIn toimintaan.
26.9 Keskiviikko	Opastettu Brysselin kaupunkikiertä. Vierailu Parlamentariumissa ja Euroopan parlamentissa, tapaaminen meppi Petri Sarvamaan kanssa. Tutustuminen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean toimintaan.
27.9 Torstai	Tilavierailut: Pussemier Ferme, Waterhof-Gaasbeek Panimovierailu: Brasserie de Silly
28.9 Perjantai	Matkustuspäivä

Kuva 1 Opintomatkalaiset Euroopan Parlamentin aulassa

Tiistai 25.9.

MTK:n Brysselin toimisto

Kotieläinasiamies Marjukka Manninen esitteli meille toimiston henkilöstön, kertoi toimiston taustaorganisaatioista ja keskeisistä yhteistyötahoista sekä kuvasi toimiston päivittäistä työtä. Tärkein tehtävä on tiedonvälitys EU:n toimielinten ja etujärjestöjen välillä. Päivittäiseen työhön kuuluvat kokoukset, lausuntojen kuulemiset/antamiset ja meppien sekä heidän avustajiensa tapaamiset. Hän myös nosti esille EU:ssa esillä olevia ajankohtaisia eläinten hyvinvointiin liittyviä asioita (eläinten hyvinvointi kuljetuksen aikana, EU-strategia eläinten suojelusta ja hyvinvoinnista 2012-2015 sekä sikojen suojelua koskeva direktiivi).

Kuva 2 Marjukka Manninen esittelee eläinten hyvinvointiin liittyviä ajankohtaisia aiheita

Toimistonjohtaja Simo Tiainen kuvasi ryhmälle CAP-uudistuksen käsittelyprosessia, -tilannetta sekä omaa näkemystään uudistuksen etenemisestä ja mahdollisista muutoksista verrattuna nykyiseen ohjelmakauteen. Eniten opintomatkalaisten parissa keskustelua herätti turvemaiden kyntökielto ja sen torjumisen mahdollisuudet meneillään olevissa neuvotteluissa.

Tapasimme myös juuri edellisenä päivänä työharjoittelun Brysselin toimistolla aloittaneen Anssi Kainulaisen MTK:n metsälinjalta. Hän aavisteli työskentelevänsä työharjoittelun aikana pääasiassa komission LULUCF-esitykseen kuuluvan maankäytön ja maankäytönmuutoksen hiilitilinpidon pakollisen raportoinnin ja komission nestemäisiä biopolttoaineita koskeva ILUC-esityksen parissa.

Eurooppalaisen maatalouden ja osuuskuntien kattojärjestö Copa-Cogeca

Asiantuntija Nella Mikkola esitteli meille Copa-Cogecan toimintaa. Copa-Cogeca on vahvin poliittinen lobbausjärjestelmä, jolla on 50 vuotta edunvalvontaa takanaan. Poliittiset päättäjät ottavat mielellään vastaan imagoltaan hyvän järjestön edustajia, koska heillä on vahva käytännön osaaminen ja asiantuntemus sekä faktatietoa jäsenkunnastaan. Heidän kannanotoilleen annetaan myös painoarvoa. Lobbaus on luotettavan verkoston synnyttämistä asiantuntijoiden kesken, tulevaisuuden aavistelua, kannanottojen taakse faktan tuottamista. Täytyy tietää ketä kannattaa lobata, miten ja pitää myös noudattaa lobbaukseen kuuluvia ”sääntöjä”.

Nella nosti esille suuren kiinnostuksen biotalouden kehittämiseen. Nykypäivän maatalouden jätevirroista (esim. kasvihuoneen biomassa, lanta) innovoidaan rahavirtoja. Energiantuotantoon ja teollisuuden raaka-aineiksi jalostamiseen on tulossa EU:n rahoittamaa tutkimusta huomattavasti. Näin syntyy uusia mahdollisuuksia maaseudulle.

Kuva 3 Nella Mikkola esittelee Copa-Cogecan toimijoita

Suomen pysyvä edustusto Euroopan unionissa

Erityisasiantuntija Tapio Kytölä ja Tapani Sirviö kertoivat meille edustuston tehtävistä. Maa- ja metsätalouspolitiikassa tärkein tehtävä on auttaa ministeri Koskista onnistumaan ministerineuvoston neuvotteluissa. Edustusto edustaa Suomen valtionhallintoa pienoiskoossa. Suomen pysyvässä edustustossa työskentelee normaalisti noin sata virkamiestä.

Edustusto on taustavoima ilman näkyvyyttä. Se valmistelelee Euroopan Unionin neuvoston päätöksiä Suomen hallituksen ohjeiden pohjalta. Valmistelutyössä keskeisin asema on virkamieskomiteoilla, joista tärkein on Coreper (Comité des Représentants Permanents), jäsenvaltioiden pysyvistä edustajista koostuva komitea. Komiteat kokoontuvat viikoittain valmistelemaan ministerineuvoston kokouksissa tehtäviä päätöksiä. Coreperissa työskentelee työryhmissä ratkaisematta jääneitä ongelmia siten, että niistä voidaan ehdottaa kompromissia tai tehdä päätös. Tuloksena on joko valmiita ratkaisuja tai muutama vaihtoehtoon karsittuja ratkaisumalleja ministerien päätettäväksi. Coreperin apuna toimii yli 200 työryhmää, joissa jäsenmaata edustaa joko pääkaupungista tai pysyvästä edustustosta lähetetty asiantuntija. Työryhmät kokoontuvat viikoittain.

Koska valmistelutyötä tehdään pysyvässä edustustossa Suomen hallituksen ohjeiden mukaisesti, on jokaiseen asiaan saatava suuren valiokunnan mandaatti ennen kuin asia voidaan ottaa esille neuvotteluissa. Tämä näkyy tällä hetkellä mm. turvemaiden kyntökielto – ehdotuksessa. Pysyvän edustuston neuvottelijat eivät voi ottaa asiaan neuvotteluprosessiin mukaan, koska maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön eriävien mielipiteiden vuoksi suuri valiokunta ei ole antanut ohjeistusta edustustolle toimista turvemaiden kyntökiellon suhteen.

Komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääyksikkö DG AGRI

Komission virkamies Tarja Tiainen kuvasi meille Euroopan komission rakennetta, työskentelytapaa ja tarkemmin vielä päätöksentekoprosessia. Komissio laatii ehdotuksia uutta EU-lainsäädäntöä varten ja hoitaa EU:n politiikan käytännön toteuttamiseen ja varojen käyttöön liittyviä tehtäviä.

Tulevan ohjelmakauden valmisteluun tulee todennäköisesti vaikuttamaan Euroopassa vallitseva talouskriisi. Entistä tarkemmin tulee laatia perustelut sille, mihin rahaa halutaan

käyttää, jotta välttyttäisiin leikkauksilta ja entisiä rahoitusmuotoja voitaisiin käyttää jatkossakin. Kilpailukyvyn parantaminen toimii punaisena lankana ohjelmakauden suunnittelussa.

Brysselin kaupunkikiertros

Asiapitoisen päivän päätteeksi lähdimme bussilla kaupunkikiertokselle. Oppaanamme toimi Kaarina Leskinen. Kierroksen aloitimme kiertämällä Eurooppa –korttelin, jossa sijaitsee yli 800 000 neliömetriä toimistotilaa Euroopan komission Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan parlamentin käytössä. Ja lisää toimistotilaa myös koko ajan remontoidaan ja rakennetaan alueella.

Ajoimme ohi EU-alueen vieressä sijaitseva Cinquantenaire -puiston ja näimme puiston laidalla sijaitsevan kolmoiskaaren ja Palais du Cinquantenaire –rakennuksen, jossa sijaitsee kolme museota: kuninkaallinen taidemuseo, sotamuseo Musee Royal de l'Armee ja automuseo Autoworld.

Suuntasimme kohti Laekenia ja ohitimme matkallamme mm. Naton päämajan. Laekenin linna toimii kuningasperheen asunlinnana. Kiersimme linnan puutarhaa ympäröiviä muureja ja näimme mm. Leopold II rakennuttamat kasvihuoneet, jotka ovat avoinna yleisölle vain muutamana päivänä vuodessa, kiinalaisen paviljongin sekä japanilainen tornin. Saimme kuulla kuningasperheen historiasta sekä monarkkian asemasta tämän päivän Belgiassa.

Seuraava kohteemme oli Atomium -monumentti, joka rakennettiin Brysselin vuoden 1958 maailmannäyttelyä varten. Se on hiilen kiderakenteen 165-miljardikertainen 102 m korkea suurennos. Alun perin monumentti piti pystyttää vain puoleksi vuodeksi, mutta sittemmin siitä on tullut kuuluisa turistinähtävyys. Putkistoissa on turisteja varten hissit ja ylimmässä pallossa ravintola.

Bussikyödistä luovuiimme lähellä kaupungin keskusaukiota Grand-Placea. Sitä reunustavat kiltta- ja ammattikuntatalot (Belgian oluenpanijoiden museo, laivanvarustajien, tynnyrintekijöiden ja puuseppien, rasvakauppiaiden sekä leipurien talot), Kaupungintalo ja Kuninkaan talo. Grand Place on kirjattu vuonna 1998 Unescon maailmanperintöluetteloon. Kaarina kertoi meille aukion historiasta ja monia mielenkiintoisia tarinoita rakennusten historiasta ja arkkitehtuurista.

Grand-Placelta suuntasimme katsomaan Manneken Pis –patsasta. Patsas on korkeudeltaan 60 senttimetriä, ja sen kerrotaan olevan brysseliläinen henkisen vapauden symboli. Liikkeellä on ainakin kaksi tarinaa pikkupoikapatsaan synnystä. Toisen mukaan pieni poika olisi patsaan tavoin sammuttanut pommin sytytyslangan, kun vihollinen oli halunnut sytyttää kaupungin tuleen. Toisen tarinan mukaan eräs kadonnut lapsi olisi isän hänet löytäessä tekemässä juuri samaa kuin patsas. Isä, rikas brysseliläinen porvari, pystytti patsaan muistoksi pojan löytymisestä.

Kierroksen aikana saimme rautaisannoksen Belgian historiasta ja katsauksen tämän päivän belgialaisesta yhteiskunnasta. Kieli on yksi merkittävimmistä yhteiskunnallisista vaikuttumista. Kieliraja jakaa Belgian pohjoiseen, hollantia puhuvaan ja eteläiseen ranskaa puhuvaan alueeseen. Brysselin alue on virallisesti kaksikielinen. Brysselin alue oli ennen 1800-lukua hollanninkielinen. Vuosien kuluessa kaupunkiin on kuitenkin asettunut yhä

enemmän ranskaa puhuvia virkamiehiä ja liikemiehiä, ja enemmistö asukkaista, 85–90 prosenttia, puhuu nykyisin ranskaa.

Brysselin liikennekulttuuri herätti meissä opintomatkalaisissa ”hilpeyttä” niin kaupunkikierroksella kuin muillakin bussimatkoillamme. Liikennesääntöjen noudattaminen näytti olevan vähän niin ja näin. Torvea tööttäämällä ja bussikuskiemme tapaan ikkunasta ulos huutamalla tunnuttiin selvittämän monta ristiriitatilannetta. Kaupunkikierrosoppaamme kertoikin, että 40 vuotta sitten Belgiassa ei tarvinnut ajaa ajokorttia, vaan riitti että lähetti poliisilaitokselle kirjeen, että joku tuttava tai maanmies todistaa henkilön osaavan ajaa autoa ja sen perusteella poliisi lähetti ajoluvan. Näitä itseoppineita kuskeja on edelleen mukana liikenteessä.

Kuvat 4, 5, 6 ja 7 Atomium –monumentti, Manneken Pis ja Grand-Placea ympäröiviä rakennuksia

Keskiviikko 25.9.

Parlamentarium ja Euroopan parlamentti

Aamulla suuntasimme tutustumaan Euroopan parlamentin interaktiiviseen vierailukeskukseen Parlamentariumiin, jossa voi tutustua Euroopan yhdentymisen historiaan ja EU:n toimintaan. Vierailukeskuksen multimediamaateriaali on saatavilla EU:n 23 kielellä. Reilun tunnin aikana ehdimme hyvin kiertää näyttelyn. Näyttelystä on tehty erittäin mielenkiintoinen ja interaktiivinen toimintamalli mahdollistaa kävijöiden tutustumisen itseä kiinnostaviin asioihin EU:n historiassa, tämän päivän toiminnassa ja tulevaisuuden näkymissä.

Seuraavaksi suuntasimme tutustumaan Euroopan parlamenttiin. Hallintovirkamies Mari Tuominen esitteli meille lisää Euroopan parlamentin historiaa, toimintaa ja asemaa EU:n päätöksen teossa. Alun perin II maailman sodan jälkeisenä aikana kuuden maan (Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska ja Saksa) aloittamasta taloudellisesta yhteistyöstä on kasvanut tämän päivän 27 maan muodostama unioni. Mari esitteli meille tämän hetken EU:n puheenjohtajat, poliittiset ryhmät, meppien määrää ja toimintatapoja. Kuulimme myös pysyvien valiokuntien tehtävistä ja lobbareiden vaikutusmahdollisuuksista päätöksentekoprosesseissa. Mari esitteli meille myös nettisivut (<http://www.europarl.europa.eu/ep-live/fi>) joilta voi mm. seurata Euroopan parlamentin kokouksia suorana.

Tapasimme myös meppi Petri Sarvamaan Hän kertoi meille omasta taustastaan, viikkorutiineistaan, työtehtävistään meppinä. Sarvamaalla on paikat jäsenenä Talousarvion valvontavaliokunnassa, Liikenne- ja matkailuvaliokunnassa, EU:n ja Venäjän parlamentaarisisessa yhteistyövaliokunnassa sekä varajäsenyydet Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnassa ja Suhteista Yhdysvaltoihin vastaavassa valtuuskunnassa. Maatalouspoliittiseen uudistukseen liittyen Sarvamaa korosti keskusteluyhteyden tärkeyttä raportööreihin ja muihin meppeihin. Käydään paljon kahdenkeskisiä keskusteluja ja pyritään löytämään kumppaneita, joiden kanssa päämäärät ovat samankaltaisia. Turvemaiden kyntökieltoon ja muihinkin CAP-uudistuksessa esillä olevien maatalouden ympäristövaikutusten hillitsemiseen pyrkivien toimenpiteiden osalta on meppien keskuudessa havaittavissa ”vihreän jalanjäljen” kasvaminen - ei haluta näyttäytyä ”luonnonvihajana”. Ryhmämme keskusteli turvemaiden kyntökiellon lisäksi Sarvamaan kanssa myös kauppaketjujen vahvan aseman tuottamista ongelmista tuottajahintoihin ja maitokiintiöiden poistumisen mahdollisesti mukanaan tuomista uhkakuvista suomalaiselle maataloudelle.

Valitettavasti emme päässeet vierailemaan täysistuntosalin yleisölehtereillä, koska salin katossa oli havaittu halkeamia ja romahdusvaaran takia vierailevia ryhmiä ei sinne päästetty.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Iltapäivällä vierailimme Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa. Emäntänämme toimi maatalous-, maaseudun kehittämis- ja ympäristöosaston hallintovirkamies Maarit Laurila. Saimme kuulla komitean rakenteesta, päätehtävistä, toiminnasta ja vaikutusmahdollisuuksista. Komitea tarjoaa asiantuntemustaan EU:n toimielimille antamalla lausuntoja ehdotetusta EU:n lainsäädännöstä. Komitea laatii myös oma-aloitteisia lausuntoja sellaisista aiheista, joita se pitää tarkastelun arvoisina. Yksi tärkeimmistä tehtävistä on toimia siltana EU:n toimielinten ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan välillä. Mekin saimme mukaamme lausunnon yhteiseen maatalouspolitiikkaan vuoteen 2020 mennessä. Maaritilta

ryhmämme oli myös kiinnostunut kuulemaan virkamiehen arjesta, perheen ja työn yhteensovittamisesta sekä kokemuksista Brysselissä asumisesta.

Kuva 8 Lounastapaamisessa Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa. Emäntänä toimii Maarit Laurila

Torstai 27.9.

Torstaina lähdimme Brysselin kaupunkia ympäröivälle maaseudulle. Kohteinamme oli kaksi maatila, joissa molemmissa oli tilamyymälät, sekä pieni paikallinen panimo. Kierroksellamme meillä oli mukana paikallinen opas Xavier Bourgeois. Xavier on viljelijä, joka on toiminut vahvasti Belgian nuorten tuottajien järjestössä (FJA) vuosina 2004-2008 toimien samaan aikaan Euroopan nuorten viljelijöiden järjestön (CEJA) jäsenenä.

Ferme Pussemier

Ensimmäinen maatila oli nimeltään Pussemier, joka oli mukana Interreg IV B Dairyman -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa maatalousyhteisöjä Luoteis-Euroopassa. Dairyman –hanke parantaa maidontuotantosektorin kilpailukykyä, vahvistaa alueellisia taloutta ja parantaa maatalousalueiden ekologista suorituskykyä. Hankkeessa on mukana seitsemän maata: Alankomaat, Belgia, Irlanti, Iso-Britannia, Luxemburg, Ranska ja Saksa. Xavier kertoi meille ensin yleistietoa Belgian maataloudesta, maatalouden rakennekehityksestä, joka muistuttaa suomalaistakin rakennekehitystä - tilojen lukumäärä vähenee ja tilojen koko kasvaa, sekä maidontuotannon ja maitokiintiöiden kehityksestä. Pohdittiin myös maitokiintiöiden poistumisen merkitystä ja ratkaisuja tilanteen hallintaan.

Tilan isäntä Eddy Pussemier esitteli meille tilansa historiaa, nykypäivän toimintaa ja tulevaisuuden suunnitelmiaan. Tila on tyypillinen alueen maitotila: noin 60 holstein lypsylehmää ja 98 ha peltoja, joista n. 66 ha viljaa, 23 ha nurmea ja 8 ha maissia. Lehmillä on korkea tuotostaso ja tilalla on panostettu myös alkiontuotantoon. Tilan tulot tulevat neljästä lähteestä: maidontuotanto meijeriin (36% tuloista), suoramyynti tilalta (32%), jalostus (4%) ja viljantuotanto (28%). Tilalla valmistetaan omasta maidosta jäätelöä, voita ja juustoa.

Saimme kierrellä isännän johdolla tilalla ja näimme eläimet, tuotantorakennuksia, tilamyymälän sekä maidon suoramyyntiautomaatin tilan ohi kulkevan tien varressa. Automaatista kuka tahansa voi käydä ostamassa maitoa milloin tahansa. Maitoa ostetaan

automaatista noin 50 litraa päivittäin, litrahinta on 1 €. Automaatin maitosäiliö vaihdetaan joka toinen päivä. Automaatti huuhtelee maitohanan jokaisen ostokerran jälkeen. Tankin vaihdon yhteydessä koko laitteisto puhdistetaan automaattisesti. Tulevaisuudessa tilalla aiotaan panostaa suoramyyniin kuunnellen kuluttajien toiveita. Mutta tilan tuotanto aiotaan kuitenkin pitää monipuolisena riskien hallitsemiseksi.

Kuvat 8 ja 9 Ryhmämme tutustuu Ferme Pussemier tilan toimintaan ja maidon suoramyyniautomaatti

Waterhof-Gaasbeek

Seuraava kohteemme oli Waterhof-Gaasbeek –tila. Tilalla pidetään lypsykarjaa, viljellään vehnää, sokerijuurikasta, maissia ja perunaa sekä pidetään tilamyymälää. Osa maissista ja sokerijuurikkaasta käytetään tilan eläinten rehuksi. Tilalla on 55 lypsävää ja nuorkarjaa lisäksi. Tilalla on lypsyröbotti, johon sekä tilan isäntä että eläimet olivat kuulemma hyvin tyytyväisiä.

Navetan yhteydessä on lietteellä toimiva biokaasulaitos, jossa tuotettiin lämmitys ja sähköä tilan käyttöön. Ostosähköä vaadittiin tilamyymälän tuotteiden valmistukseen.

Urakoitsijat hoitavat peltotyöt, isäntä itse keskittyy lehmien hoitamiseen, tilan hallintaan sekä myymälän tuotteiden valmistukseen ja emäntä hoitaa tilamyymälän. Tilan maidosta 75% menee meijeriin ja 25% käytetään tilamyymälän tuotteisiin. Maidosta valmistetaan jäätelöä, suklaamoussea, jogurtteja ja tuorejuustoja. Juustoa ja voita ei valmisteta, koska tuotantopanoksiin nähden niistä saatavat tuotot ovat pienempiä kuin tällä hetkellä valikoimassa olevat tuotteet. Tällä hetkellä tilamyymälä tuottaa enemmän kuin tilan muu maataloustoiminta.

Kuvat 10 ja 11 Näkymä Waterhof_Gaasbeek -tilan navettaan ja oikean puoleisessa kuvassa Matti Perälä ojentaa visakoivuiset kellot kiitokseksi tilan isännälle Koen Van der Meulenille ja paikalliselle oppaalle Xavier Bourgeoisille

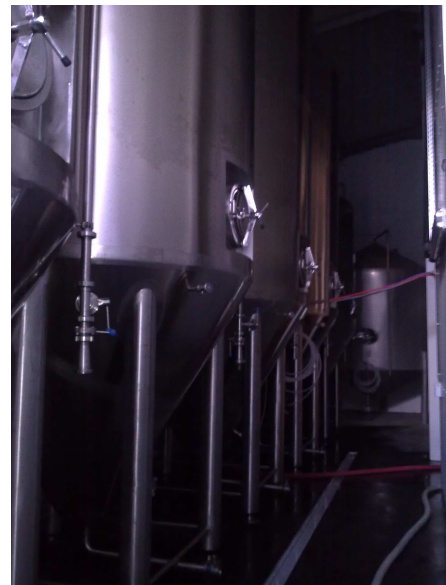
Brasserie de Silly

Olutpanimo Brasserie de Silly on perustettu 1850 maatilan yhteyteen ja tällä hetkellä sitä johtaa kuudes sukupolvi yrittäjiä. Ensimmäiset oluet, joita tuotettiin, olivat tarkoitettu maatyöläisille virkistymiseen työpäivän aikana. Alkoholipitoisuus oluessa oli tuolloin hyvin matala, etteivät työläiset olisi humaltuneet liikaa. 1947 siirryttiin täysin panimotoimintaan ja maatilan pito lopetettiin.

Panimolla käytettävä vesi tulee omasta kaivosta ja heillä on myös käytössään oma hiiva. Nämä kaksi ainesosaa takaavat oman maun panimon tuotteisiin. Ohramallas ja humala ostetaan. Ohramallasta tuodaan ulkomailta mm. Ranskasta, Saksasta ja Venäjältä. Tuotannossa syntyvä mäsijäte menee alueen maanviljelijöille.

Lionel Van der Haegen, yksi panimon nykyisistä omistajista, esitteli meille panimon eri tuotantotilat ja kertoi samalla oluen valmistuksen eri vaiheet. Valmistustapa on edelleen sama kuin 1850, mutta uusilla laitteilla ja kehittyneemmällä tekniikalla laatua voidaan parantaa. Panimossa tuotetaan 1 200 000 l olutta vuodessa ja se työllistää 17 henkilöä. Tuotannosta 30 prosenttia menee vientiin, pääasiassa Kanadaan ja Australiaan.

Kuvat 12 ja 13 Vanhaa ja uutta panimon kalustoa